

Derde preek over Filippenzen 1:27

Alleen wandelt waardiglijk het Evangelie van Christus.

Wij zullen, aandachtige toehoorders, nog dit uur tot u spreken. Als wij elkaars aangezicht laatst zagen, was mijn overleg wat nuttigst zou zijn, om nu met u te verhandelen. De ongestalte van het Christendom perste mij daartoe, om degenen, die ik gunst en genegenheid toedraag, te waarschuwen voor het verderf en de zwaarigheid; ik gaf ze nuttige onderwijzing, nevens hetgeen u van uw leraars dagelijks geleerd wordt. Zo kwam mij in de gedachten die twee stellingen van de apostel Paulus, hoe hij wenste in leven en sterven bij de Heere te zijn, en zo temeer bij zijn geliefde gemeente te blijven, tot versterking, opbouw en volmaking van hun geloof; hoewel hij een begeerte had om bij Christus te zijn. Nu in al die dingen, 't zij dat hij hen zag of hoorde, of dat hij anderen in zijn plaats zond, een ding had hij hun te bevelen, volgens onze nadrukkelijke tekst: *Alleen wandelt waardiglijk het Evangelie van Christus.*

Christenen, wij beleven tijden, in welke nauwelijks iemand, de goede uitgezonderd, zo wandelt, als men behoort te wandelen. Men mag nu wel zeggen: O, Heere! behoud; want de goedertierene ontbreekt. Het leven der genade schijnt als te sterven onder ons; weshalve laat ons eens zien wat het zij, het Evangelie waardig te wandelen.

Alleen, dat is, er is niets zo gewichtig en oppermachtig, en zo de ware oorsprong in uw ziel. 't Is alsof hij niet anders had te vermanen, dan dat waardig te wandelen, naar de eis en inhoud van dat kostelijk Evangelie. O, wat moesten wij andere mensen wezen! God zelf komt uit de hemel, nadat Hij zoveel profeten tot overtuiging had gezonden, dikwijls zo min tot zaligheid als vele wijsgeren onder de heidenen, die zonder God in de wereld leefden. Nu komt de Heere zelf, opdat Hij hun gangen richten zou, om te wandelen zoals het redelijke schepselen, betaamde.

Dit Evangelie wordt genomen voor al hetgeen dat opzicht heeft op de Zaligmaker Jezus en Zijn verdiensten. Dus had Paulus niets voorgenomen onder de Corinthiërs te prediken, dan Jezus Christus en die gekruist. Het is die leer, die de Heere God in Zijn Woord geopenbaard heeft, van des mensen herstelling, het heil en de zaligheid van de mensen, door Christus verkregen, te vertonen; want God had gezegd: *doet dat, en gij zult leven, en daardoor zult gij bevestigd zijn.* Jehovah had de mens geschapen in volmaakte kennis Gods, en in liefde tot Hem, als 't hoogste Goed. Daarin zou hij bevestigd geweest zijn, en dat was zijn gelukzaligheid; maar de mens daaruit gevallen zijnde, zo is de wet door het vlees krachteloos geworden, Rom. 8: 3.

Laat ons nu de waarheid zien, waarin deze zaligheid bestaat. Het is God te zien, met Hem verenigd te worden door de band van nauwe gemeenschap en vriendschap, om Hem zo te genieten, als een God van volkomen zaligheid. Dit wordt op verschillende wijze verstaan. Jezus zei: *Dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, de enige waarachtige god, en Jezus Christus, die Gij gezonden hebt,* Joh. 17: a. Het is 't licht in de duisternis, waarin wij door de zonden gevallen zijn. God had in de mens zijn beeld geschapen, en in dat beeld een licht gegeven, om die prijzenswaardige Heere te kennen. Dus zegt de apostel, Kol. 3: 10: *En aangedaan hebt de nieuwe mens, die vernieuwd wordt tot kennis, naar het evenbeeld Desgene, Die hem geschapen heeft.* Door welk licht hij de Onzienlijke zag, en was geheel verloochend van zichzelf, en onzondig; waardoor hij die Heere alleen lief kon hebben in een volmaakte kennis en gehoorzaamheid aan Gods geboden.

Maar die rechtschapen mens is niet bevestigd, want hij volhardde zijn tijd niet uit. Er is geen heerlijker staat voor de mens, dan dat hij God kent, en zichzelf als een gebrekkig schepsel; zodat hij die algenoegzame God liefheeft en gehoorzaamt. Maar de mens wilde zijn eigen zin en kwade wil

volgen, naar zijn genoegen uitvoeren. Dit heil verkondigt Jezus nu *door het Evangelie*, en het maakt de mens bekend dat er weer een leven en licht gekomen is, om God te kennen en te dienen, ja, tot Hem te komen, zijnde nu gebracht uit die duistere gestalte in een heerlijke staat, meer dan de engelen in de hemel, wanneer hij vrijwillig God dient, op een betere manier dan de andere schepselen doen.

1. Dit heil heeft Koning Jezus verdiend en verkondigd als Profeet. Christus heeft tevoren zijn profeten gezonden, maar Hij is Zelf op de aarde gekomen, mens wordende, en heeft gezegd, *dat het Koninkrijk der hemelen was nabij gekomen*, en heeft verkondigd, dat de Heere God zelf Koning wilde zijn, en heersen over alles. Voorheen wilde gij zelf heersen, maar nu heeft des Heeren Geest u ingescherpt en geleerd, hoe u aan die Hemelkoning te onderwerpen, terwijl zijn Koninkrijk niet bestaat in spijs of drank, maar in rechtvaardigheid, vrede en blijdschap door de Heilige Geest, Rom. 14: 17.
2. Dit zalig heil, opgesloten in 't Evangelie des vredes, heeft de Zaligmaker Jezus komen verdienen, als priester, zo wanneer Hij die scheidsmuur der plechtigheid niet alleen, maar de heining en scheidsmuur tussen God en ons wegnam. Dus was God in Christus de wereld met Zichzelf verzoenende, hun zonden hun niet toerekenende, 2 Kor. 5: 19. Door Zijn bloed heeft Hij ingewijd een effen en levende weg, om tot God te gaan, nu Hij de gehele zaligheid, vergeving der zonden, en een eeuwige gerechtigheid heeft verdiend, en ons teweegbrengt de vrede Gods, een gerust geweten, zijnde een gedurige maaltijd, ja een hemel op aarde.
3. Dit heil komt Jezus als Koning te ontdekken, door Zichzelf als Koning in de ziel te verklaren. Hij roept ons dat toe, als Hij dit door het Evangelie laat toezeggen en aanbiedt, als Hij komt wonen in de harten, daar zijn troon opricht, en zijn scepter zwaait, hen regeert door Zijn Geest, als ze strijden onder de banier van Koning Jezus, voorspoedig door 't Woord der waarheid; als een koning die een stad ingenomen hebbende, dezelve nu beheerst naar zijn wil. Dus komt de Heere Jezus als het Hoofd van zijn kerk, al de leden doorvloeien, volgens zijn belofte, Joh. 14: 23, dat Hij weer tot hen zal komen, om hen te maken woningen des Geestes. Hij is één plant met hen geworden, en maakt dat ze in zijn wegen wandelen, en zijn wetten gehoorzamen, Ezech. 36: 27.

Het Evangelie leert ons nu, dat die weg geopend is voor het bloed van de Heere Jezus, Hebr. 10: 20, en dat alle zonden vergeven zijn in Christus, dat Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt; zodat er geen kwaad geweten van tegenstand meer is. Waar haar vele zonden zijn vergeven, heeft zij ook veel liefgehad. Dus is bij God veel vergeving, opdat Hij gevreesd wordt, als de ziel in verwondering uitroept: *Wie is een God gelijk Gij, die de ongerechtigheid vergeeft, en de overtreding van uw volk voorbijgaat!* Micha 7:18.

Dit Evangelie heeft zulke krachtige beweegredenen, dat de mens zich gewillig daaraan overgeeft, het verkondigt zoveel heil en genade van de Heere God in Jezus, om aan de. ziel toe te brengen. Als nu de ziel dit begint in te zien door de ogen van 't geloof, zo staat ze verlegen, en wilde zichzelf wel kwijt zijn, want zij ziet God zo groot en heilig, rechtvaardig en heerlijk; en dus ziet ze de Heere in 't aangezicht van Jezus Christus, 2 Kor. 4: 6. *Want God, die gezegd heeft, dat het licht uit de duisternis schijnen zou, is degene die in ons hart geschenen heeft om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Zijn Zoon, die volmaakten spiegel, waarin wij Gods heerlijkheid aanschouwende, naar dat heerlijk beeld veranderd worden.*

Door deze kracht van het Evangelie gaat de ziel over tot Jezus, om niet meer voor zichzelf te zijn, maar om Gode te leven, en nu alleen God te laten regeren. De gehele wereld was in barensood, om de mens te wijzen tot zijn gelukzaligheid en hoogste goed. De heidenen deden daar arbeid en moeite voor, om dit gelukzalig deel uit te vinden. De Heere heeft nu medelijden met de verdwaalde

zondaar, en zegt eindelijk: "O, dwaze mens! verlaat uw slechtheid, en leeft. Ik zal u wijzen wat het is gelukzalig te zijn. Immers, het is met God gemeenschap te hebben en Hem te genieten. Ik zal 't u zeggen, zegt de Heere Jezus. Laat God in en door Mij koning over u zijn. *Hoort aandachtiglijk naar Mij, eet het goede, en laat uw ziel zich in vettigheid verlustigen! want Ik zal met u een eeuwig verbond maken, en u geven de gewisse weldadigheden Davids,*" Jes. 55: 3.

Nu, *dit Evangelie waardig te wandelen* is zo te wandelen als het dit Evangelie betaamt, en na deszelfs natuur meebrengt, om ons door die zaligen weg weer tot God te brengen, 1 Petrus 3: 18. Daarom heeft Jezus geleden, om ons onder God gehoorzaamheid over te brengen uit de natuur in de staat der genade, gelijk Paulus Onesimus onder Filippus gehoorzaamheid wilde brengen, om hem te dienen en te lieven. Gij moet alzo wat gij hebt aan God overgeven, als zijn maaksel en schepsel. De mens moet niets wezen, en God het alles in al; zijn handel, woorden en werken moet de natuur van dit Evangelie uitdrukken, door naar deszelfs kracht te wandelen, en de zaak zo beminlijk voorstellende brengt geest en kracht, en leven met zich, het heet een bediening des Geestes, 2 Kor. 3: 8.

Er is groot onderscheid tussen de letter en 't werk des Geestes. Och, wat wordt het tegenwoordig gehouden voor een woord der letters, om de woorden wat thuis te brengen, en daar zo wat van te spreken! Dat is genoeg bij hen, daar het toch is een kracht Gods tot zaligheid een ieder die gelooft, Rom. 1: 16. Het wordt uitgedrukt door een hamer en vuur, en 't geen een mens bewegen kan, en inwendig veranderen; al wat de mens buigen en week maken kan en over brengen om hem de zin van God te doen verstaan. Bent gij dit Evangelie zo deelachtig geworden?

U zult wellicht *ja* zeggen, *ik heb 't gehoord en gelezen*. Maar zo kunnen het vele verworpenen ook deelachtig zijn, die ook wel anders daarvan kunnen leren. Maar gij, in welke Christus woont, leeft en regeert als Koning, die Hij Zijn bevelen mededeelt, *alleen wandelt waardig het Evangelie van Christus*.

Deze zaak wordt ons menigmaal aanbevolen, ook in dezelfde bevatting, Ef. 4:1. *Zo bid ik u als een gering gezant in de Heere, dat gij wandelt waardig der roeping, met welke gij geroepen bent*. Zo bidt en betuigt hij ze, omdat ze nu deelgenoten van 't Evangelie waren geworden. *Ik zeg dan dit en betuig het in de Heere, dat gij niet meer wandelt als de andere heidenen*. 1 Thess. 2: 12. *En betuigden dat gij zoudt waardig wandelen, God die u roept tot Zijn Koninkrijk en heerlijkheid*. God uit de hemel komt u daartoe roepen, zoveel heidenen riepen u tot uw hoogste God en Goed, om daarnaar te staan. God roept u om over u te heersen, hoort dan naar Hem, heden terwijl gij Zijn stem hoort, zo verhardt uw harten niet, maar hoort naar Hem, opdat u mag wandelen waardig de Heere tot alle behaaglijkheid. Die Jehovah is uw Heere God geworden; en zijn krachten, die zich verheffen, omdat ze een heerlijke en grote Heere hebben, zich daarnaar gedragen.

Is er vergelijking bij deze dienst? Een Christen moet waardig het Evangelie wandelen, hetwelk bestaat in beloften; want de wet begrijpt maar de eist ten opzichte van een verbond, zo eist de wet, daar het Evangelie belooft. De wet komt ons voor als een eigenschap, en ook als een teken van dankbaarheid, Exod. 20. Zo was 't niet met het verbond der werken, dat God met hen oprichtte, en zei: *Doet dat, en gij zult leven*. Maar het verbond der genade, uit welkers kracht gij belooft hun God te zijn. Het Evangelie bevat de wet in zich, het verbond der werken, in Exod. 20, levendig voorgesteld; de wet als een heerlijke regel van het leven des mensen¹, en als een uitdrukkel van 't leven Gods, zo is ze in onze harten en behelst het Evangelie, door welke beloften wij Zijn heerlijke natuur deelachtig zijn, *en daardoor schenkt Hij ons al wat tot het leven en de Godzaligheid nodig is*, 2 Petrus 1: 4.

¹ De wet als een regel des levens schijnt tegenstrijdig te zijn tegen hetgeen Lodensteijn in de eerste alinea van deze regel leert. Het Evangelie is de enige regel des levens, waarin de kern van de wet: liefde tot God en de naaste ingevoegd is.

Nu dat waardig leven van het Evangelie komt ons geheel overwinnen, en ons Gode toebrengen, want Christus heeft geleden, om ons tot God te brengen, 1 Petrus 3: 18, en om die kinderen Gods, die verstrooid waren, tot Hem te vergaderen. Jes. 49: 8: *En Ik zal U geven tot een verbond van het volk, om het aardrijk op te richten, om de verwoeste erfenissen te doen beërven; om te zeggen tot de gebondenen: gaat uit, en die in duisternis zijn: komt te voorschijn.* Volgens Hoséa 3: 5, *Zij zullen vrezende komen tot de Heere en tot zijn goedheid, in het laatste der dagen.* Daarom was Jezus gegeven tot een *Licht der heidenen*. Dus moeten wij overgebracht worden om te gaan uitdrukken onze zelfverloochening, door het onszelf te ontnemen, en aan de Heere over te geven. Rom. 12: 1: *Ik bid u dan broeders, door de ontfermingen Gods, dat gij uw lichamen stelt tot een levende, heilige en Gode welbehaaglijke offerande;* en Rom. 14: 8: *Want hetzij dat wij leven, wij leven de Heere; hetzij dat wij sterven, wij zijn des Heeren.*

Onderzoek.

Mijn vrienden, onderzoekt uzelf, hoe is 't met u nu gelegen? Het is niet met in de kerk te gaan, met gedoopt te zijn, en ten avondmaal te gaan, en zo wat te bidden, te doen; gij moet al uw doen van de morgen tot de avond voor de Heere stellen, niet alleen als een dienstknecht, maar als een ziel en lijfeigen slaaf; al wat hij doet, en al wat hij wint of heeft, niets is er voor hem, alles is voor zijn Heere. Men moest als Paulus, 2 Kor. 5: 15, alles Gode toebrengen, opdat degenen die nu leven, niet meer zichzelf zouden leven maar voor hem, die voor hen gestorven en opgewekt is. Zo moet men enkel de Heere beogen in al zijn doen en laten. 1 Kor. 10: 31. 't Zij dat wij eten of drinken, alles moet tot eer van de Heere gericht zijn, door Hem, zowel als onze naaste te dienen in de liefde, en dat om des Heeren wil. Wijst mij zo een en ik zal u een Christen wijzen.

Dit is uw troost volgens de Catechismus, *dat gij niet uzelf, maar Christus eigen bent.* Hij heeft niet voor zijn eigen voordeel, eer of winst, als om de Heere daarmee te dienen.

Een natuurlijk mens meent, dat het bestaat in wat uiterlijke christelijke plichten te doen; maar bent gij al verlost. is uw geweten gereinigd, bent gij als een lijfeigen slaaf des Heeren eigendom? Hebt u Hem lief met uw gehele hart? Is uw ziel oprecht, en zoekt gij, zo waardig de Heere te wandelen, in alle behaaglijkheid, en in alle goede werken vrucht te dragen, en opwassende in de kennis Gods. Kol. 1: 10.

Al wat een recht Christen bij de hand neemt, hij denkt: *dien ik daarin de Heere?* Een leraars oogmerk is de Heere zielen toe te brengen; een medicijnmeester zoekt op 't kortst zijn naaste te genezen, om de Heere te mogen dienen; hun kinderen trachten zij op te voeden voor de Heere, zijn goederen zijn om daarmee de Heere te dienen, zijn spijs gebruikt hij om bekwaam te wezen om God te beminnen en te dienen; zijn kleren en gedrag is geschikt naar een deugdzaam leven, dat uitsteekt in alle wezenlijke goede werken. Het Evangelie hervormt de ware Christenen tot deugd en godsvrucht, als die geroepen zijn tot heerlijkheid en deugd, 2 Petrus 1: 3. Ja, hij vreest te zondigen tegen de heilige majesteit van God; ziende Zijn heiligheid en rechtvaardigheid, en liefde Gods, vermogen zij wegens zijn hoogheid niet tegen Hem te zondigen en omdat Jehovah heilig is, zo moeten zij ook heilig zijn in al hun wandel, omdat er geschreven staat: *Zijt heilig, want Ik ben heilig.* Het is met waarachtige heiligmaking bezig te zijn, in vele deugden, Zo staat er van Tabitha, *dat zij was vol goede werken.* Paulus beveelt de rijken, willen zij Christenen zijn, dat zij rijk worden in goede werken, en uitsteken in barmhartigheid, en gaan de armen bezoeken. Dus woelt hij, en is altijd bezig, denkende dat ogenblik verloren te zijn, in welk hij geen goed gedaan heeft, want hij is één geworden met de goeddoende God, terwijl de liefde en goedheid in zijn ziel huisvest.

Het Evangelie verkondigt God als Koning, die volkomen wijs is, ja een heilig Koning, en wij zijn maar gebrekkige schepselen, en zijn zo veel niet als een miertje bij de grootste monarch van de wereld. Jes. 40: 6: *Een stem zegt, roept, en hij zegt, wat zal ik roepen? Alle vlees is gras en al zijn goedertierenheid als een bloem des velds.* Hij gaat nog verder. *Ziet al de volkeren zijn geacht als een druppel*

aan een emmer, en als een stofje aan een weegschaal. Een stofje was nog al te veel, 't is of de Geest zichzelf herdacht en terug riep; hij zegt: *zij zijn niets voor Hem, en worden bij Hem geacht minder dan niet en ijdelheid.* Dit de ziel bevattende, maakt zij de Heere Koning over geheel haar gebied, om daarover te beschikken in 't tijdelijke en in 't eeuwige, in 't geestelijke en lichamelijke, volgens de eerste grondles, die Christus zijn discipelen gaf, Matth. 16: 24. *Hij verloochene zichzelf, neme zijn kruis op en volgde Mij.* Hij moet verzaken en wegwerpen allen eigen wil, hij heeft behagen in al wat God doet, hij begrijpt dat God reeds van eeuwigheid heeft besloten wat hem wedervaren zal, en is getroost in alles wat hem volgens Gods voorzienigheid en wil overkomt. Dus onderwerpt de ziel zich onder de Heere, omdat Hij zo heilig is, en omdat Gods wil zo wijs en goed is. Daarom zegt Job: *De Heere heeft gegeven, de Heere heeft genomen, de Naam des Heeren zij geloofd.* Hij zag Gods besluit zo beminlijk en goed, dat zijn eigen wil daar niets bij was. Ook in geestelijke begeerte, wat de Heere op zijn gebed geeft, hij is daarmee tevreden. O hoe weinigen hebben hun eigen wil verloochend, de mens meent rust daarin te hebben, en het is zijn onrust, dat hij zich aan Gods wil niet onderwerpt, die onze wil goed maakt.

Het Evangelie komt ons te leren dat al het werelds goed niets is, en het doet ons God zien in zijn oneindigheid en algenoegzaamheid, zijnde haars harten vergenoegd goed, 2 Kor. 4: 6: *Die in onze harten geschenen heeft, om te geven verlichting der kennis der heerlijkheid Gods, in het aangezicht van Jezus Christus.* Dan toont het Evangelie dat ons goed niets is, maar dat er in God zulk een klaarheid en heerlijkheid is, dat al de schepselen bij God niets zijn. Als de ziel vermaak en voordeel voorkomt, zij schat dit niet meer als behoorlijk is; en zij kan ze allen verachten, om in 't geen dat ze in God ziet, te berusten. Waarom de Kerk zegt, Klaagl. 3:24, *De Heere is mijn deel, zegt mijn ziel, daarom zal ik op Hem hopen.* En Asaf, Ps. 73: 25: *Wien heb ik nevens U in de hemel? Nevens U lust mij niets op aarde: bezwijkt mijn vlees en hart, zo is God de Rotssteen van mijn hart en mijn deel in eeuwigheid.* Zo deed die koopman, Matth. 13, die alles verkocht om die parel machtig te worden. Die God in zichzelf zo kan eren en gevoelt aan zijn ziel, dat hij, al wat in de wereld is kan verachten, en met Paulus, Filip. 3: 8, alle dingen schade en drek rekenen, bij de kennis van Jezus Christus.

Wat is er geworden van al onze lusten en begeerten, naar staat, spijs, klederen, het bouwen van kostelijke huizen, nu de dood al de vensters inklimt, en met zijn zeis onze levensdraad wil afsnijden. Zouden wij aardse dingen bedenken? Wij verwachten een ander gebouw zonder handen gemaakt; tegen de lust tot spijs, zetten wij een betere spijs voor, waarvan de wereld niets weet. Zou u veel op hebben met mooie kleren, waar gij de Heere Jezus moest aandoen, om u te versieren met een nederige en stille geest, die kostelijk is in Gods ogen, 1 Petrus 3:4. Die zalige gemeenschap en genieting Gods, aan de ziel, komt ze versterken tegen de boze lusten en begeerten, die strijd voeren tegen de ziel, en die daarin goed zijn, komt te matigen. 't Is niet zeggen met hoe weinig spijs de mens kan leven, en met hoe weinig slapen en rust voldaan zijn, totdat hij eens in de gelukzaligheid zal zijn zonder al die dingen, zich verliezen, en baden in de algenoegzame God. Al die zinnelikheden die wij hier hebben, bederven onze zielen; maar Hij zou ons zijn tot een voorwerp van onze kennis en wil: het leven door geloof is het waardig leven naar het Evangelie, het leven op de beloften, en het Woord Gods, in verloochening van onze eigen wil en lust, tot Gods eer, doende al wat Hem behaagt, en te lijden al wat God brengt en toezendt, omdat men weet dat Hij almachtig, goed, getrouw en heilig is. Een gans koninkrijk kwam Mozes in zijn wandel tegen: hij moest zijn vaderland verlaten, weigeren een zoon van Farao's dochter te zijn, een koning gaan zeggen, dat hij Israël zou laten trekken; maar dit alles verhinderde hem niet: *Mozes volgde door 't geloof Gods bevel,* Hebr. 11: 24 26.

Christenen, wie leeft er nu van de hemel? Wij leven van 't geen wij zijn en hebben, meer dan door afhangen van de Heere, die in de grootste verlegenheid zijn engelen, en de raven soms wel gezonden

heeft, om Zijn kinderen eten te brengen, en 't leven te behouden. O, dat wij maar in des Heeren wegen wandelden, en de uitkomst aan Hem lieten, door onze zorg op Hem te werpen, hoe wèl waren wij daaraan: *Wentelt uw weg op de Heere, en Hij zal het wel maken.* Wanneer gij u zo van de Heere laat regeren, als onze Koning, dat is vroeg de Heere te zoeken, en in ons te laten werken, door zijn Geest, naar zijn raad; als de mens rust, en de Heere in de ziel werkt, volgens zijn wil. Dus moet men door de Geest leven en wandelen, als heiligen der hoge plaatsen, Gal. 8. *Indien wij door de Geest leven, zo laat ons door de Geest wandelen,* Rom. 8. *Want zo velen als er door de Geest Gods geleid worden, die Zijn kinderen Gods.* Waarom David bidt, Ps. 143: 10: *Uw goede Geest geleide mij in een effen land.* Dat is dan niet zijn eigen dingen te doen, maar onze zaken te laten aan de Heere.

De werken eens Christens moeten geestelijk zijn en hij moet zeggen: *Heere, zoals 't uw Majesteit gelieft, zal 't zijn; ik zal van U afhangen, met een gelovig hart;* en uitzien naar de Heere, totdat Hij in mijn ziel komt werken. Dus moest men wegzinken in onze eigen grondeloze onmacht; dan zouden wij voortgaan in de mogendheden des Heeren, om al zijn werken te vertellen. *Immers geen oor heeft het gehoord, geen oog heeft het gezien, het is nog nooit in onze harten opgekomen, wat de Heere doen zal, aan degenen die op Hem wachten,* Jes. 64: 4.

Een vleselijk mens zegt ook wel: *ik kan van mijzelf niets doen,* en is voorts zorgeloos, waartoe ik hem nu licht wat voet geef, want het Woord is sommigen een reuk des doods. Dit zijn geen planten die de rechterhand van Mijn Vader geplant heeft. Ik zeg dit om de mens stil te doen wachten, en uitzierende naar de Heere, van Hem af te hangen, gelijk een schipper, die met reevolle zeilen naar de wind wacht. Wanhoopt vrij aan uzelf, maar in hoop op God.

Een nederig Christen, als hij iemand kwaad ziet doen, of hoort dat anderen zondigen, en Gods geboden overtreden en verbreken, zegt: *Och Heere! 't is Uw goedheid en Uw bewaring, dat ik niet hetzelfde kwaad doe.* Zagen wij zulke verootmoedigde mensen, die verbrijzeld van hart zijn, en dit recht betrachtten. wij zouden wonderen op de aarde zien. Maar wie roert het nu met de vinger aan. In plaats van ons geheel aan de Heere over te geven, zo leven haast alle mensen alleen voor zichzelf, zonder dat eenvoudig, oprecht leven voor God, niet wetende van al wat ze hebben, zuiver voor de Heere te doen, en zeggen: *Wij zijn niet dan voor de Heere, en ons heil is in Zijn eer, en Zijn eer in al zijn werken.* Als Hij ons dan zinken doet, kunnen wij zijn lof maar sterken. Wat Hij doet, is even goed.

Maar helaas eigenliefde heeft de harten der meeste Christenen ingenomen: zij menen dat de gehele zaligheid *in eigenliefde bestaat,* als hij also ver is, dat hij afgetrokken is van eer, of ambten, of rijkdommen te bejagen, dat is genoeg, dan moet hij onze lieve Heere gaan dienen, om in de hemel te komen, door wat goede werken; maar hij dient de groten God van de hemel, om zichzelf te dienen.

Een waar Christen, al wat hij heeft, is om God te dienen, want waartoe heeft hij anders zijn goed? En dit is zijn zaligheid dat God verheerlijkt wordt, en dat hij met de Heere gemeenschap heeft, in 't betrachten van de deugd.

Enige hebben de naam dat ze vroom zijn, maar het moet krachtdadig zijn zodat wij zien kunnen dat hij God inwendig vreest; doch men laat het kwaad, om daardoor geen kwaad der straf te krijgen, maar niet uit gezicht van Gods heiligheid, die te rein van ogen is, dan dat Hij het kwaad zou kunnen aanschouwen.

Maar verloochent de mens zichzelf? 't Gebed moest een middel zijn tot verloochening van hun eigen wil en zin, maar des mensen wil is zijn leven. Zij staan altijd naar wat anders, zij bidden traag, en tot voldoening van hun wil. O, wat zoeken wij al te veel de schepselen op aarde! God ziet, noch hoort, noch voelt men niet; de gehele wereld bestaat uit mensen die maar 't zichtbare beogen, weinigen zien de Onzienlijke, en leven niet als gasten en vreemdelingen op de aarde, die hier geen blijvende

stad hebben, maar zoeken de toekomende, terwijl hun wandel en burgerschap in de hemel is. Daar anderen weinig onderscheid maken tussen 't kostelijke en het snode, en niet weten wat het is door het geloof te leven. Ieder Christen moet zien naar een goede uitkomst, van zulke gevolgen en vruchten.

Maar men heeft de kruin van de kerk in 't oog, God kan geen wonderen bij ons doen, wij laten God door Zijn Geest niet in ons werken; zij zeggen: *helpt uzelf, zo helpt u God*, niet wetende, dat het tevergeefs is vroeg op te staan, en laat te bed te gaan, zo de Heere zijn zegen niet geeft, *Die rijk maakt, en Hij voegt er geen smart bij*, want Hij geeft het de Zijnen als in de slaap.

Wat hebben wij al bededagen gehad! En wat heeft de Heere ons verlossing gegeven! En wat hebben wij al beloften gedaan, van waardig het Evangelie te zullen bewandelen, maar wij zijn in 't beloven en voornemen niet neergezonken in onze eigen nietigheid, wij zijn geen armen van geest geweest, want onze ziel verheft zich, hoe zouden wij dan waardig wandelen naar het Evangelie.

Waarom is gans Nederland door de leer van het Evangelie niet tot een wonder op aarde! De heidenen kunnen het niet zijn, die dwalen daar vanaf, en kennen niet 't geen de hoofdsom van onze christelijke leer meebrengt. Maar wij hebben de zaligheid, die Jezus verdiend heeft, in wat anders willen hebben, als in de onderwerping onder Gods bestel en bestuur; men stelt het in de vergeving der zonden, en in een gerust geweten, maar dit zijn middelen, die ons tot de wezenlijke zaligheid brengen. Wij moeten niets zijn, en God het al in onze ziel, en Koning over onze wil en zinnelijkheid. Zo roepen de engelen, Jes. 6: 3: *Heilig, heilig, heilig is de Heere der Heirscharen, de gehele aarde is vol van Zijn heerlijkheid*; en om dat eeuwig *Halleluja* te zingen: *de zaligheid en de heerlijkheid, de eer en de kracht, zij de Heere onze God, die is en was en komen zal, de Almachtige*.

De zaligheid is niet onderscheiden van de heiligmaking, maar zijn een in 't gezicht en genieten van God; want ik heb geen andere kracht in mijn ziel, dan verstand en wil. Maar wij bevatten de zaligheid met een voorwaarde, niet uit verdiensten, als de papisten willen, dit deugt niet, wij mogen noch kunnen niets bijbrengen; daarom wordt de heiligmaking uitgesloten uit de keten der zaligheid, en de heerlijkheid wordt in de plaats gesteld, Rom. 8, tot een teken, dat ze zo onafscheidelijk aan elkaar zijn vast geschakeld. Wij leefden als werkheiligen, en dachten niet dat wij hier de hemel voelden in onze ziel, in 't begin; want de genade hier, is al een begin van de heerlijkheid, die hiernamaals door Gods kinderen zal genoten worden.

Wij hebben gemeend, dat de kennis, die wij door uiterlijke middelen, uit het gehoor van het Woord, en in de Catechisaties, en aannemen tot lidmaten in de Kerk, dat wij daardoor de kennis hadden die ons Christenen maakte; maar zij moest ons door Gods Geest aan de ziel geleerd zijn, anders heeft men de zin van de waarheid niet, die Gods kinderen hebben, naar 't geen zij van de Vader gehoord en geleerd hebben. Er is niets gevaarlijker voor de mens, dan dat hij alleen die uiterlijke letterkennis heeft, en daarin rust, zonder te verlangen naar die wijsheid die van Boven is, dat is maar letterkennis. Andere dingen hebben haar duizenden verslagen, maar de letter die doodt, heeft bij toeval, zijn tienduizenden terneer geveld. Dan heeft de mens een schijn dat hij God kent, en een eigenwillige godsdienst. Het gevoelen van de zaak is anders dan het weten, de genieting anders dan de bevatting van de natuurlijke mensen. Er was beloofd: *zij zullen allen van de Heere geleerd zijn, en de vrede van Zijn kinderen zou groot zijn*, Jes. 54: 13. Maar wij zien dat die beide ontbreken, terwijl de waarheid struikelt op de straten, zonder dat iemand zich voor de waarheid in 't gericht begeeft, of iemand Christus' zaak aantrekt, maar men zegt met Pilatus: *wat is waarheid?*

Daar is een groot kwaad dat van onze aller zielen aankleeft. Wij schatten een Christen naar Zijn eerlijk leven; o, dat is een verderfelijke grond! De voorgangers mogen zulks doen in 't deelachtig maken van de tekenen der genade, want zij kunnen in het hart niet zien; maar dat burgerlijk leven

heeft ons bedrogen. De heidenen waren ook machtig en rechtvaardig, zedig en burgerlijk, meer dan velen die de naam van Christenen dragen, door wiens ondeugden het christelijk leven wordt ten onder gehouden. Dat zijn degenen die zeggen: *Ik ga Heere*; en zij doen het niet. Hoeren en tollenaars zullen zulken voorgaan in het Koninkrijk der hemelen. Veel gemakkelijker is het een hoer en tollenaar en grote zondaren te bekeren, dan zulke burgerlijke mensen. Zij zeggen en vragen wel: *wat valt er op mij te zeggen?* Dit kruipt in en verdrijft ons, die mens weet dit van binnen zo te stellen, en van buiten voegt hij zich zo naar de manier en mode der wereld, wier liefhebbers haar eren. En wie wordt daarover tegengesproken, nu die boze geest in de oude mens woont, en heerst over alles, terwijl hij verkeerde bevattingen maakt van de godsdienst, en daarin uitwendig de slenter houdt, in plaats van door zich te oefenen tot Godzaligheid, God te dienen, en zich geheel aan Hem over te geven, door goede werken, in al zijn omgang, handel en wandel.

Een ander meent, hij dient God, als hij maar naar de kerk gaat, zich wat onthoudt, leeft en bidt. Al die dingen zijn goed, en moesten dienen om inwendig veranderd te worden, en toe te nemen in de kennis van onze Heeren Jezus Christus, en de leer van onze Zaligmaker te versieren door een Godzalige wandel. Maar men heeft lust en rust op een sleurdienst, in plaats van God te dienen in Geest en in waarheid, want Hij heeft lust tot waarheid in het binnenste, Ps. 51: 8. En daarom vraagt de profeet, Jer. 5: 3: *O Heere! zien uw ogen niet naar waarheid? Gij hebt ze geslagen, maar zij hebben geen pijn gevoeld, en de tucht niet aangenomen, maar hun hart verhard en geweigerd zich te bekeren.* Welke slagen of middelen God aanwendt om ons te verbeteren, 't helpt niet; wij achten ons goede Christenen, die er een wijs op gesteld hebben om zo te doen, en rusten maar op 't gedane werk; waar men doorgaans naarstig acht moest geven op onze ziel, hoe wij toenemen zouden naar de inwendige mens, door zelfverloochening, onderzoek en beproeving, waarin die van 't pausdom velen overtreffen.

Christenen, waarom zouden wij God niet verheerlijken! Die ons daartoe zijn Evangelie geeft, om Zijn heerlijk beeld gelijkvormig te worden; wij zijn immers gesteld tot heerlijkheid van God, die zegt: *Dit volk heb Ik Mij geformeerd, zij zullen mijn lof vertellen.* Nergens in kunnen wij Hem verheerlijken, dan in zo heilig te leven voor Hem. Dit heeft Jezus teweeggebracht, Hij heeft onze zonden op 't hout gedragen, opdat wij door Hem onberispelijk zouden zijn in de liefde. Het is uw zaligheid, te wandelen in verloochening van uzelf, in verachting van alle schepselen, ter ere van uw grote Schepper, en onvermoeide Weldoener, die ons roept tot heerlijkheid en deugd. Dit is *Jezus te prediken*, Hand. 3: 26.

Wij zouden allen graag zalig worden. Wel, dit is uw zaligheid, zo waardig het Evangelie van Christus te wandelen. Waartoe zal u de Heere Jezus wezen, als u dit niet doet? Wat baat u uiterlijke godsdienstplichten, als uw geloof dood is, en gij de liefde Gods niet in uzelf hebt, noch de kracht van het Evangelie in uw ziel uitdrukt, noch Jezus liefhebt; u hoopt evenwel in de hemel te komen; *maar dit te doen is de hemel.*

Indien wij zo niet wandelen, waarmee zullen wij dan onze naaste bekeren? Matth. 5: 16: *Laat uw licht alzo schijnen voor de mensen op dat ze uw goede werken mogen zien, en uw Vader, die in de hemelen is, verheerlijken.*

Wij wachten op die bijzondere tijden, als gans Israël zal zalig worden, Rom. 11: 26. Joden en Heidenen bekeerd, en een leven uit de doden komen. Dit moet geschieden door de Joden om jaloesheid te verwekken; maar wat heerlijk kunnen zij van ons Evangelie zien?

Zij noemen het een leugenboek, onze woorden willen zij niet horen, omdat wij niet tonen dat Jezus ons aangenaam is, en door 't geloof zo dierbaar, dat we wandelen gelijk Christus gewandeld heeft. Zij zoeken een machtig Koning, en wie is machtiger dan die Hemelkoning? Wanneer wij maar toonden dat Hij heerste over onze zielen en dat Hij uit stenen dagelijks aan Abraham kinderen verwekte, die in zijn voetstappen wandelen. Zij zijn op 't geld gezet, en wij moesten tonen dat wij een

zonde te laten, meer achten dan duizend gulden te winnen, en dat wij om 't onzichtbare alles verlieten, en onze goederen aan de armen weggaven. Zo heeft de Heere Jezus zelf gedaan; Hij beschikte nergens over, arm werd Hij geboren, en zo stierf Hij ook. Wandelt dan zo in de liefde; gelijk Christus ons liefgehad heeft, en ons een voorbeeld nagelaten, opdat wij zijn voetstappen zouden volgen, wetende dat ons niets zal baten, ofschoon wij de gehele wereld winnen, en schade lijden aan onze kostelijke zielen.

Het is de tijd der wederoprichting; zodat de Kerk uit Babel, eens vallen zal, en als een molensteen in de zee geworpen, en die Moeder der hoererij, - die dronken is van het bloed der martelaren, die gedood zijn om het getuigenis van Jezus; - onder Zijn voeten, met al de kinderen Babels, zullen verpletterd worden. Dit zegt de engel met het eeuwige Evangelie, Openb. 14.

De papisten zijn alleen de antichrist niet, maar al die tegen Christus zijn, en iets in hun harten hebben, dat ze dienen als Babelskinderen, en die tot Babel behoren, en ook zullen verwoest worden. Weten wij of Babels val nabij is? Ontwaakt dan, o lauw, zorgeloos en vervallen Christendom! *De duisternis bedekt nu de aarde, en donkerheid de volken: maar gij, die de Heere vreest; ziet uw licht komt, over u zal de Heere, als een Zon der gerechtigheid opgaan, en Zijn heerlijkheid zal over u gezien worden, en de Heidenen zullen tot uw licht gaan, en de koningen tot de glans die u is opgegaan*, Jes. 60: 3.

O, zag men haast de tijd, in welke de Heere gezegd heeft: *Ik zal in 't midden van Jeruzalem wonen, en dat zal geheten worden een Stad der Waarheid, en de Berg der Heiligheid*.

Ik zeg de juiste tijd of manier niet, op wat wijze dit geschieden zal, of op welke plaats, maar al de beloften zijn vol van deze dingen; waar Israël een voorbeeld van is geweest. O, hoe moesten wij dan naar de heiligheid staan, die Gods huis sierlijk is tot in lang dagen! Ps. 93: 5; en tonen dat wij van die mensen waren, die levende stenen zijn van dat geestelijk gebouw, waarvan Christus de uiterste Hoeksteen is.

Middelen

Nu, de middelen om zo waardig te wandelen, zijn:

1. Recht te zien, dat wij het nog niet doen. Gij meent te zien, maar Jezus zegt: *Och, of gij blind was!* Die begint arm te worden, zal het ook op anderen wijten: *gij weet niet dat u ellendig, arm, naakt en blind bent*. Zucht om de genade des Geestes, die ons doet zien hoe wij van dat geestelijk licht in onze ziel zijn vervreemd, en leren kopen van Jezus: ogenzalf, om te zien; beproefd goud, en witte klederen, om onze naaktheid te bedekken; volgens Zijn goede raad, Openb. 3:18.
2. Wij moesten onze ogen naar boven slaan, om geestelijk licht en leven; dit werk komt door de verlichtingen des Geestes. Kunnen wij wel iets doen tot het opgaan van de natuurlijke zon? O nee; veel minder een verduisterd, een natuurlijk mens, tot het hemels zielenlicht, tot vernieuwing van het hart, Mal. 4: 2. *Ulieden daarentegen, die Mijn Naam vreest, zal de Zon der gerechtigheid opgaan, en daar zal genezing zijn onder Zijn vleugelen, en gij zult toenemen als mestkalveren*. Helaas! wij zien de Heere niet in 't licht der heiligheid, en daar komt al ons kwaad vandaan.
3. Wij moeten als armen, ellendigen, kreupelen, blinden en doden zuchten tot de God van de hemel, dat Hij de deur opene, en ons verlichte in onze ziel, om Hem te zien in zijn heerlijkheid. Wij moesten van een hoger uitstekender geest zijn, en ons afzonderen van de wereld. 2 Kor. 6: 17: *Raakt niet aan hetgeen onrein is; reinigt u, gij die de vaten des Heeren draagt*, opdat gij een vat der ere mag zijn, waarin Jehovah mag verheerlijkt worden. Zondert u af, van onreine en onheilige mensen: wij moesten in dit krom en verdraaid geslacht als helder schijnende lichten uitblinken, door een Godzalige wandel. *Ik spreek van geen onbehoorlijk afscheiden van de Kerk*, maar verlaat dat eerlijk burgerlijk leven, buiten Christus: zoekt in Hem gevonden te worden, niet hebbende uw eigen gerechtigheid, maar die in Christus is, door 't geloof; want zo velen Hem zo aannemen, geeft Hij macht om kinderen Gods te worden, Joh. 1: 12.

4. Maakt veel werk van de godsdienst: hoort en leest naarstig des Heeren Woord in de gemeente in 't openbaar, en in uw binnenkamer in 't bijzonder; dit goede Woord overleggende, bewaart het in uw hart, en bidt om verlichte ogen des verstands, volgens Paulus' wens en bede, Ef. 1: 17 19, *Opdat de God van onze Heeren Jezus Christus, de Vader der heerlijkheid, u geve de Geest der wijsheid, en der openbaring in Zijn kennis; namelijk verlichte ogen uws verstands, opdat gij mag weten, welke zij de hoop van Zijn roeping, en welke de rijkdom zij der heerlijkheid van Zijn erfenis in de heiligen, en de uitnemende grootheid Zijner kracht zij aan ons die geloven, naar de werking der sterkte Zijner macht.*
5. Wij moeten veel van Gods Woord met elkaar spreken, en samen onze verzuchting tot God opzenden, opdat Hij zijn arm volk mocht genadig zijn, en zo de hemel bestormen om zegen; volgens Jezus' belofte, Matth. 18: 19, 20: *Indien twee van u samenstemmen op de aarde over enige zaak, die zij zouden mogen begeren, dat die hun zal geschieden van mijn Vader die in de hemelen is. Want waar twee of drie vergaderd zijn in mijn Naam, daar ben Ik in het midden van hen.* Vraagt dan elkaar wat de Heere in uw zielen gewerkt heeft, en vertelt wat de Heere aan u gedaan heeft.
6. Laat ons liefhebben die iets boven ons heeft, hem niet beschimpen of met hatelijke namen noemen. Ziet u hem een stap verder gaan, wij moesten God daarvoor verheerlijken, en onze dove kool bij dat licht aansteken. Paulus zegt Gal. 1: 24: *Zij verheerlijkten God in mij; hebt zulk een heilige lief; ziet gij een zwakheid in hem, draagt haar en dekt haar toe, bidt en dankt God voor hem, die gij moet volgen; gelijk de Apostel zegt: Weest mijn navolgers, gelijk ik in Christus ben.* O, dat dit licht zo eens begon te schijnen! Wie weet of God dit ook niet in onze ziel zou geven, nevens zijn verlichting der kennis der heerlijkheid Gods in het aangezicht van Jezus Christus.

Ik eindig met die kostelijke wens en bede van Paulus, Ef. 3: 14 tot het einde: *Om deze oorzaak buig ik mijn knieën tot de Vader van onze Heere Jezus Christus; uit welke geheel het geslacht in de hemelen en op de aarde genoemd wordt, opdat Hij u geve, naar de rijkdom Zijner heerlijkheid, met kracht versterkt te worden door Zijn Geest in de inwendige mens; opdat Christus door het geloof in uw harten wone, en gij in de liefde geworteld en gegrond zijt. Opdat gij ten volle kon begrijpen met al de heiligen, welke de breedte, en lengte, en diepte en hoogte zij. En bekennen de liefde van Christus, die de kennis te boven gaat, opdat gij vervuld wordt tot al de volheid Gods. Hem nu, die machtig is meer dan overvloediglijk te doen, boven al wat wij bidden of denken, naar de kracht, die in ons werkt, Hem, zeg ik, zij de heerlijkheid in de gemeente, door Christus Jezus, in alle geslachten, tot alle eeuwigheid. Amen.*

Deze preek is door de heer Van Lodensteijn gedaan
te Zoetermeer de 19de mei 1675.